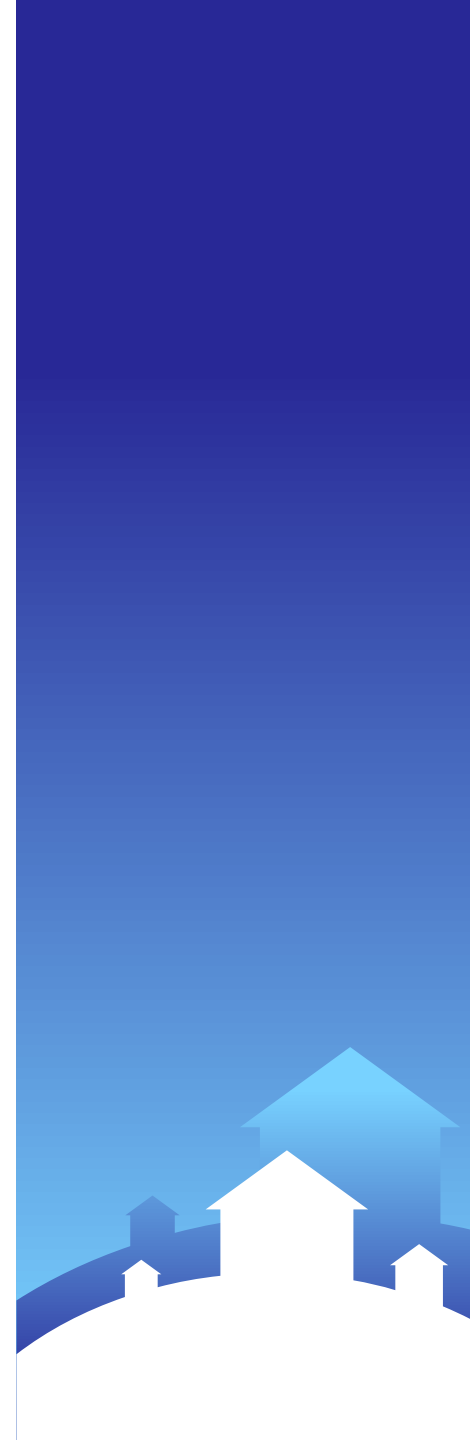

KVANK

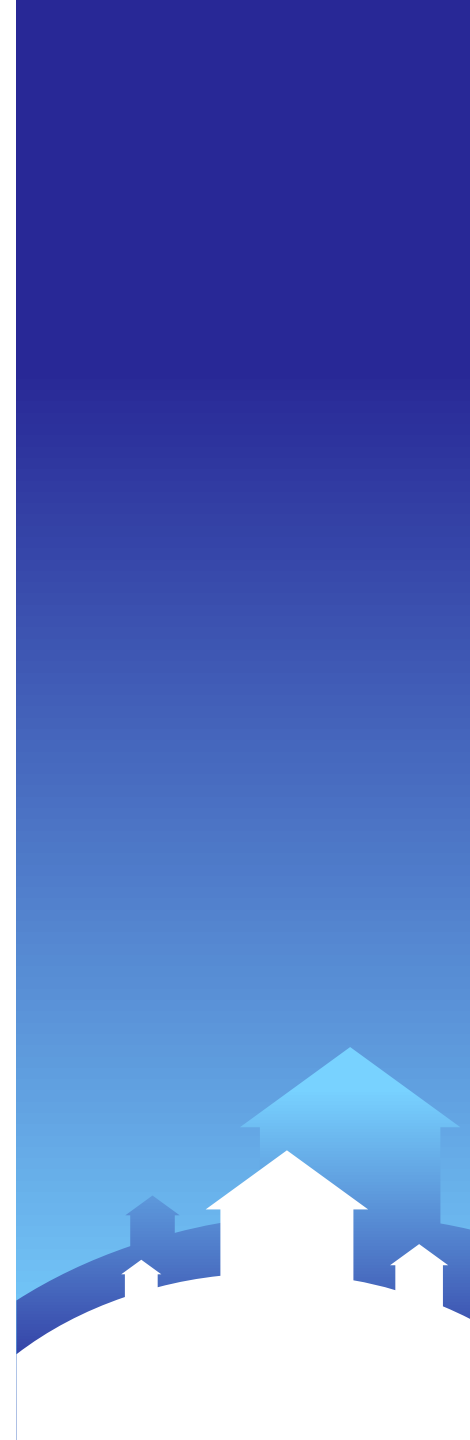
Työn ja päivätoiminnan valiokunta

Kokous 27.10.2014

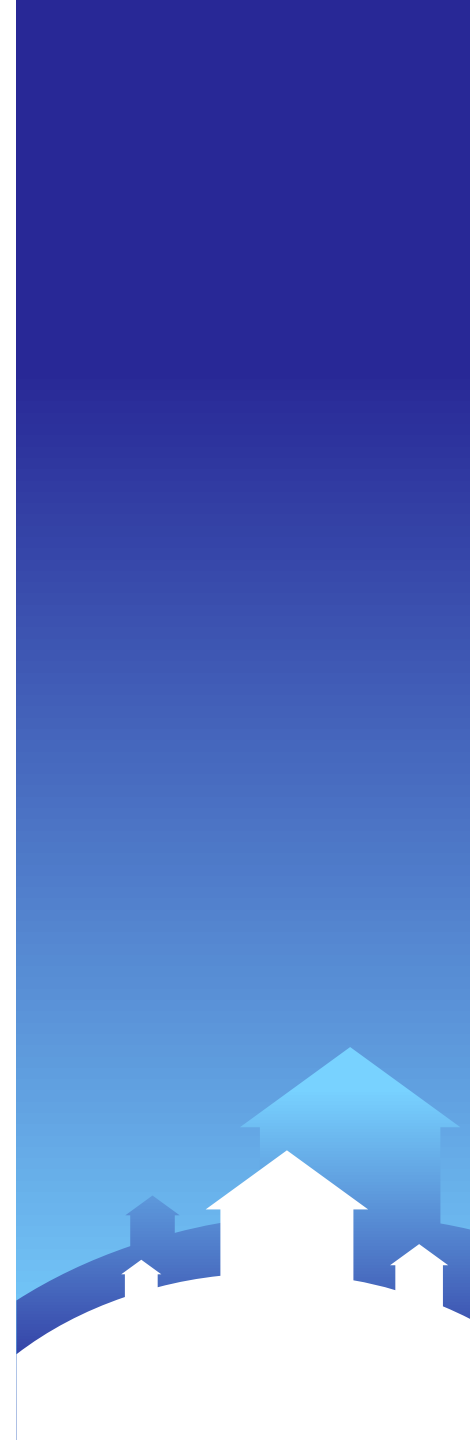
Asialista

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen asialistan hyväksyminen
3. Läsnäolijat
4. Edellisen kokouksen muistion tarkistaminen
5. Ajankohtaiset kuulumiset valiokunnan jäsenten parista ja "maailmalta"
6. Laatukriteerityöryhmän tilannekatsaus
Vaikuttamistoiminnan esimies Kari Vuorenpää, Kehitysvammaisten Tukiliitto ja muu laatukriteerityöryhmä
7. Valiokunnan puheenjohtajan ja sihteerin valinta
8. Seuraavien kokousten ajankohdat, paikat ja sisällöt
9. Muut asiat
10. Kehitysvammaisten ihmisten työllisyystilanne 2013-2014
Tutkija Hannu Vesala, Kehitysvammaliitto
11. TEOS-työryhmän tulosten esittely
Sosiaalineuvos Eveliina Pöyhönen, Sosiaali- ja terveysministeriö
12. Kokouksen päättäminen

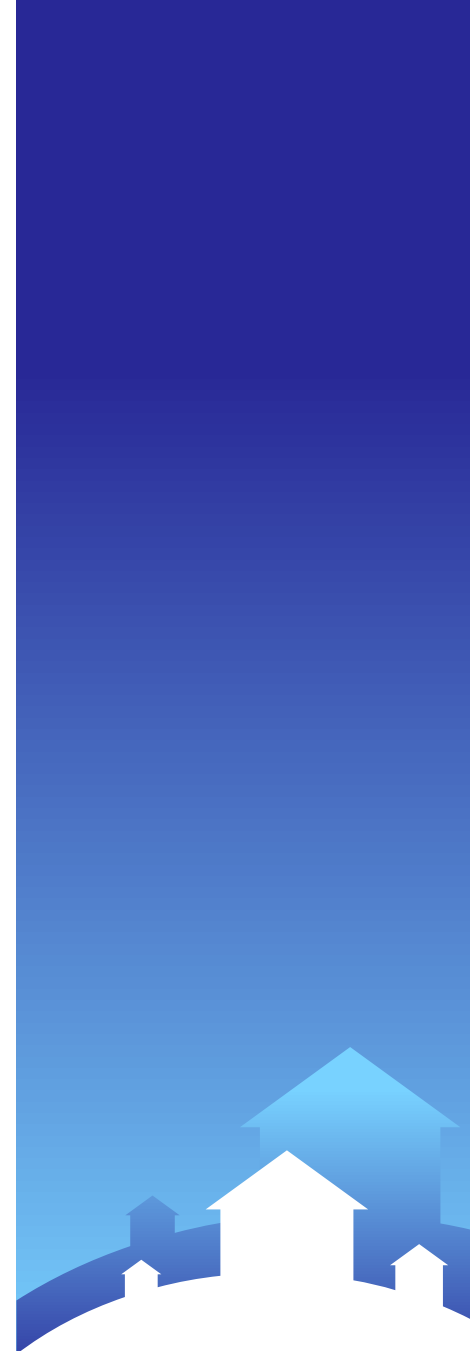

5. Ajankohtaiset kuulumiset valiokunnan jäsenten parista ja ”maailmalta”

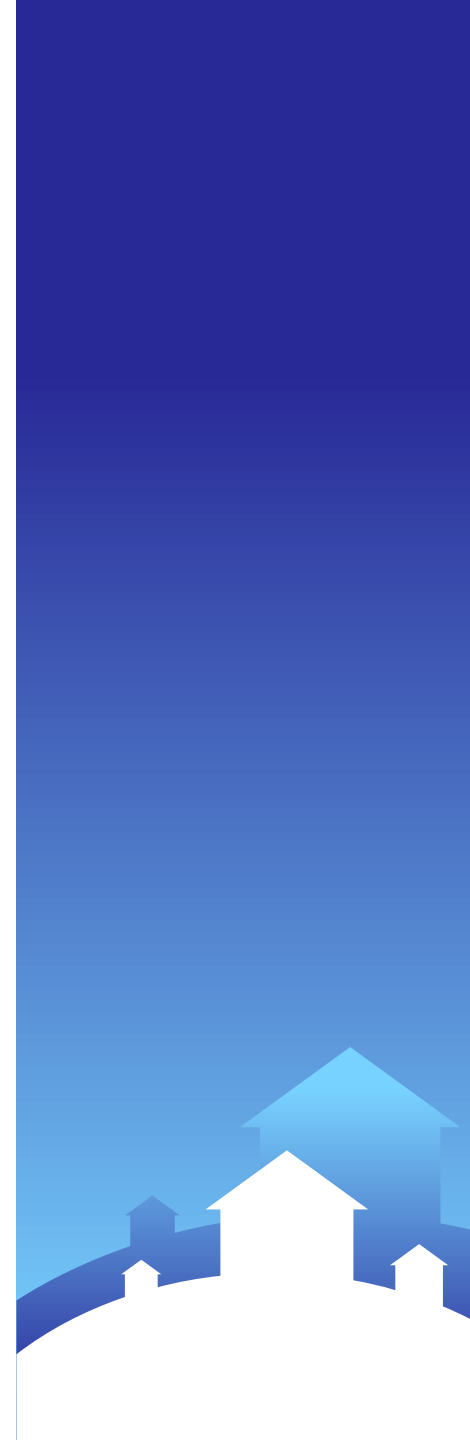
- Rinnekotisäätiö
 - Organisaatiouudistus: työ- ja päivätoiminnan johtajan paikka tulee hakuun – Sirpa Granö siirtyy kehittämisjohtajaksi
- Helsingin kaupunki
 - Vammaistyön johtaja Tuula Poikonen siirtyy eläkkeelle – haussa uusi vammaistyön johtaja + vammaisten sosiaalityön päällikkö + uutena virkana (vammaispalvelujen) ostopalvelupäällikkö
 - Uusi yksikkö: vaikeavammaisten henkilöiden VPL-päivätoimintayksikkö ”Suezin päivätoiminta”, 25-30 palvelujen käyttäjää osa-aikaisesti
- Kårkulla samkommun
 - Aloitettu yhteistyö ammattikorkeakoulu Novian kanssa: taide- sekä sosiaali- ja terveystalojen opiskelijat voivat valita valinnaisia opintoja, jotka toteutetaan Kårkullan yksiköissä
 - Green Care-hanke
 - Open Minds: OKM:n rahoittama hanke, jossa Kårkullan asiakkaat opiskelevat taidetta kansanopistossa --> OKM suosittelee mallin käyttöönottoa laajemminkin
 - Kartoitus: mihin Kårkullan sisäisiin tehtäviin (esim. kiinteistö-, siivous-, pesula-, ruokapalvelut) voitaisiin työllistää kehitysvammaisia henkilöitä joko työsuhteeseen tai osuuskuntatoiminnan kautta. Pellervo-instituutti tukee osuustoimintakehittelyä.
 - Työtoiminnassa elinkäinen oppiminen vertaistukimallilla: koulutetaan palvelujen käyttäjien parista muille käyttäjille vertaistuki joita esim. netinkäytön opastukseen

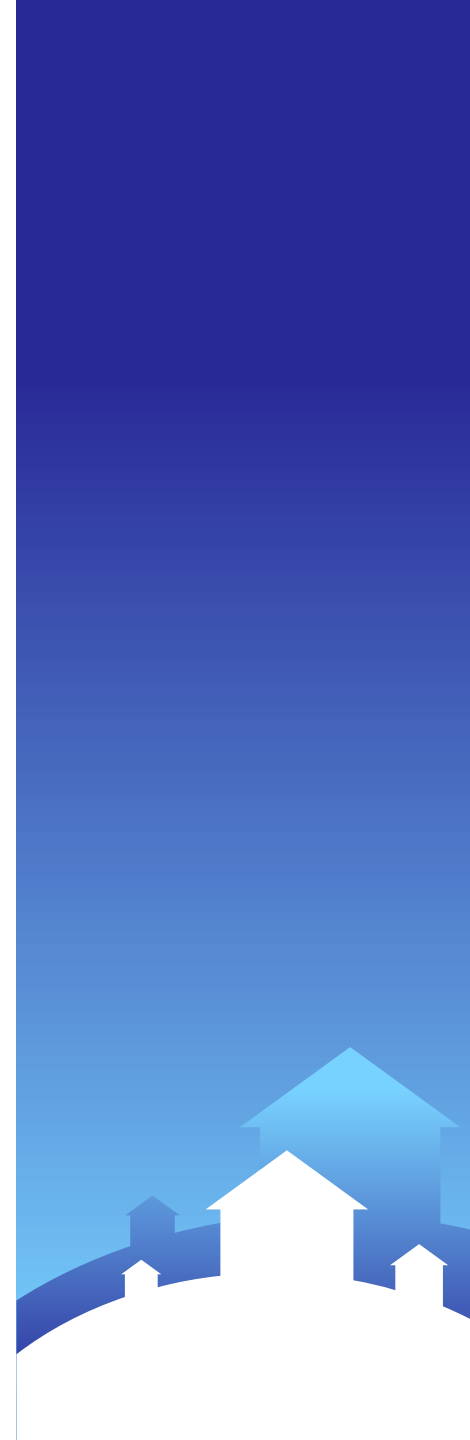
- OmaPolku
 - Aloitettu ateljeetoiminta: toimitaan samoissa tiloissa Tampereen Taiteilijaseura ry:n taiteilijoiden kanssa – yhteistyö käynnistynyt hyvin, yhteisiä hankkeita viritteillä
- Autismisäätiö
 - Tampereella käynnistymässä työ- ja päivätoimintapalvelut + asumispalveluyksikkö
- Eteva
 - Karkkilan terveyskeskuksen yhteydessä avattiin kahvila, jota Etevan asiakkaat pyörittävät → tavoitteena esim. osuuskuntamallinen toiminta. Muillakin paikkakunnilla osoittautunut, että terveyskeskusten yhteydessä voisi pyörittää kahvilatoimintaa.
 - Liikkuvaa toimintaa, jossa hyödynnetään yleispalveluja, esim. liikuntatilat
 - Organisaatiouudistus tulossa
- Laptuote-säätiö
 - Uusi toimija KVANK Työn ja päivätoiminnan valiokunnassa
 - Säätiön yhteistyö oppilaitosten kanssa vilkasta – lähihoitajaopiskelijoiden kanssa toteutettu mallia, jossa työtoimintaryhmä opettaa lähihoitajaopiskelijoille käytännön vammaistyötä mm. kertomalla omasta elämästään
- Kouvola
 - Työ- ja päivätoiminta eriytettiin – työtoiminnassa kehitysvammaiset + mielenterveyskuntoutujat + kuntouttava työtoiminta
 - Saatiin 1 virka lisää – kaavailtiin työnetsijän viraksi – toteutuu 1.1.2015 alkaen. Iso asia, johon on kasvettu KIT-projektin myötä – tukee muutosprosessia kohti työllistymisen tukemista.

- Aspa Palvelut
 - Kotiin vietävät palvelut, asumispalvelut – Joensuun alueella työ- ja päivätoimintahanke
- Joensuun kaupunki
 - 8.10. Työ on minulle tärkeää – tapahtuma: kehitysvammaisten tuetun työllistymisen edistäminen: kehitysvammaisia työskenteli päivän ajan 15:ssä kauppakeskuksen liikkeessä
 - Henkilöstöä koulutautumassa työvalmentajiksi
 - Tällä hetkellä n. 5 työsuhteista työpaikkaa
 - Asumispalvelujen puolella: kaupungin ensimmäinen oma vaikeavammaisten yksikkö suunnitteilla
 - Laitosasumisen lakkauttaminen: 18 hlö laitoksessa – kaikille avopalveluihin siirtyneille on löytynyt päiväaikaista toimintaa
- Aula-työkoti
 - Työhönvalmennuspaikkojen hankinta talon ulkopuolelta
 - Vertaistukivalmennuksen kehittämistä
 - Aulan Avainrinki sai RAY:n investointiavustusta → v. 2015 tarkoitus perustaa toinen Aulan Avainrinki nykyisen rinnalle
 - Uusi toiminnanjohtaja aloittanut
- Pirkanmaan shp/Kehitysvammahuolto
 - Laitoksesta lähikuntiin muuttavien henkilöiden työ- ja päivätoiminnan mahdollisuudet Tampereen lähikunnissa huonot
 - Nokialle valmistumassa 80-paikkainen lyhytaikaisen kuntoutuksen yksikkö

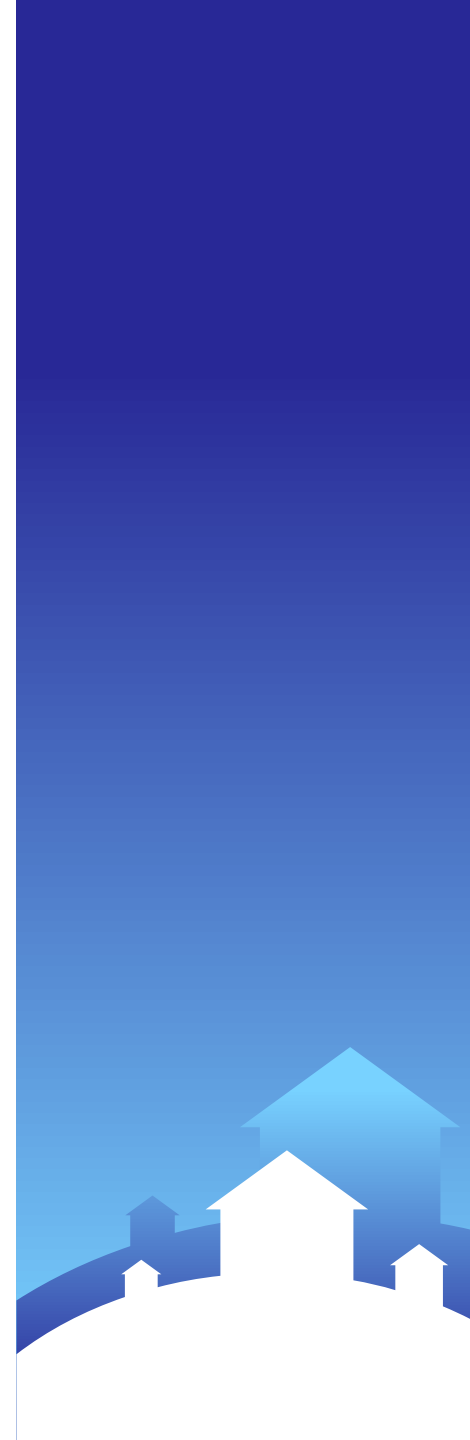

- KVPS Tukena
 - Sisäinen työ- ja päivätoiminnan kehittämistyöryhmä – aiheina esim. päivätoiminnan modulointi, yksiköiden välinen yhteistyö, tuetun työn mahdollisuuksien selvittäminen, osuuskuntamahdollisuudet, avotyötoiminnan kyseenalaistaminen (pitkäaikaiset avotyötoimintasijoitukset)
- KVPS
 - Yksi naapureista –hanke laitosasumisen lakkauttamisen tiimoilta – havainto: laitosasumisesta muuttaville on huonosti saatavilla päiväaikaista toimintaa; kuntien ja palveluntuottajien herättävä tähän
- KVANK-konferenssi 14.-15.4.2015, Jyväskylä: "Elämä on laiffii" - Elämänlaadun päivät - asuminen ja lähipalvelut
 - Järjestäjät: Kehitysvamma-alan asumisen neuvottelukunta, Keski-Suomen vammaispalvelusäätiö, Savon Vammaisasuntosäätiö, Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Koske, Kehitysvammaisten Palvelusäätiö, Kehitysvammaisten Tukiliitto ry ja Kehitysvammaliitto

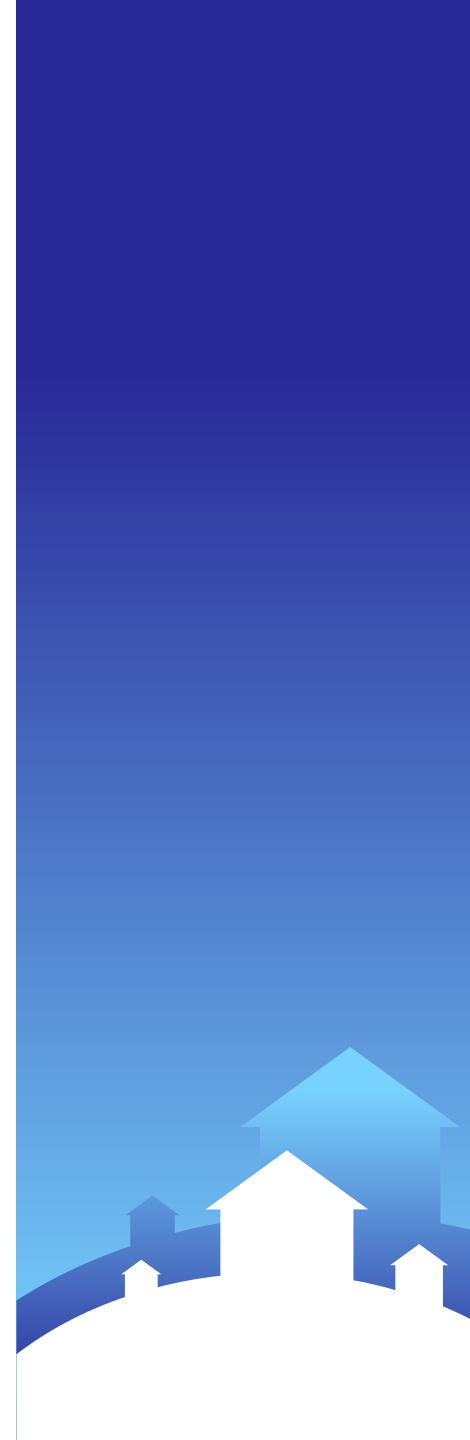

6. Laatuksriteerityöryhmän tilannekatsaus

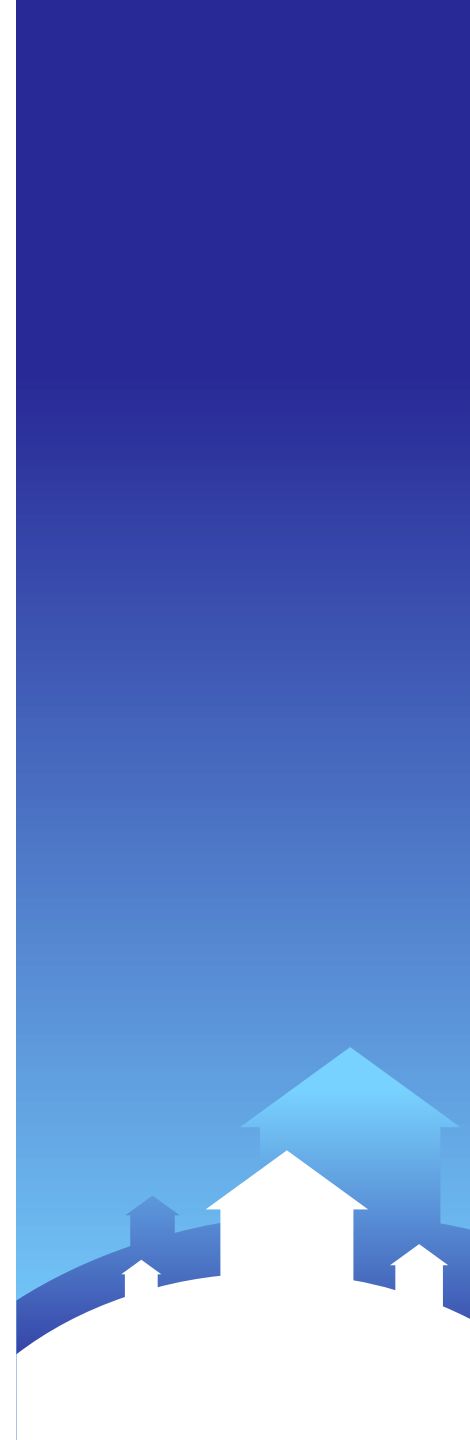
*Vaikuttamistoiminnan esimies Kari Vuorenpää,
Kehitysvammaisten Tukiliitto ja muu
laatuksriteerityöryhmä*

- Työryhmä on haarukoinut erilaisia laatukriteerejä/-kehityksiä
 - [KVANK yksilöllisen tuen laatukriteerit](#)
 - [Eurooppalainen yleishyödyllisten sosiaalipalvelujen laatukehys](#)
 - [Irlannin työ- ja päivätoiminnan New Directions -uudistamisohjelma](#)
- Konkreettisen työstämisen perustaksi valittiin lopulta Irlannin New Directions -ohjelma laatukriteereineen → englannista suomeen kääntäminen
 - Ihmisille tarjottavan tuen tulee mahdollistaa se, että
 - he voivat tehdä henkilökohtaisten tavoitteidensa mukaisia valintoja ja suunnitelmia
 - heillä on vaikutusvaltaa omaa elämäänsä koskeviin päätöksiin
 - he saavuttavat henkilökohtaisia tavoitteitaan
 - he ovat aktiivisia, itsenäisiä jäseniä lähiyhteisössään ja yhteiskunnassa.
 - 12 osa-aluetta + osa-alueisiin kytkeytyvät laatukriteerit

1. Tukea valintojen ja suunnitelmien tekemiseen
2. Tukea siirtymävaiheisiin ja etenemiseen
3. Tukea lähiyhteisöön liittymiseen
4. Tukea koulutukseen pääsemiseksi
5. Tukea mahdollisimman suuren itsenäisyyden saavuttamiseksi
6. Tukea henkilökohtaiseen ja sosiaaliseen kehitykseen
7. Tukea terveyteen ja hyvinvointiin
8. Tukea valmentaviin ja kehittäviin koulutuksiin pääsemiseksi
9. Tukea ammatillisiin opintoihin ja työn mahdollisuuksiin
10. Tukea henkilökohtaiseen itseilmaisuun ja luovuuteen
11. Tukea merkityksellisiin ja sosiaalisiin rooleihin
12. Tukea vaikuttamismahdollisuuksiin palveluissa

Support for Making Choices & Plans

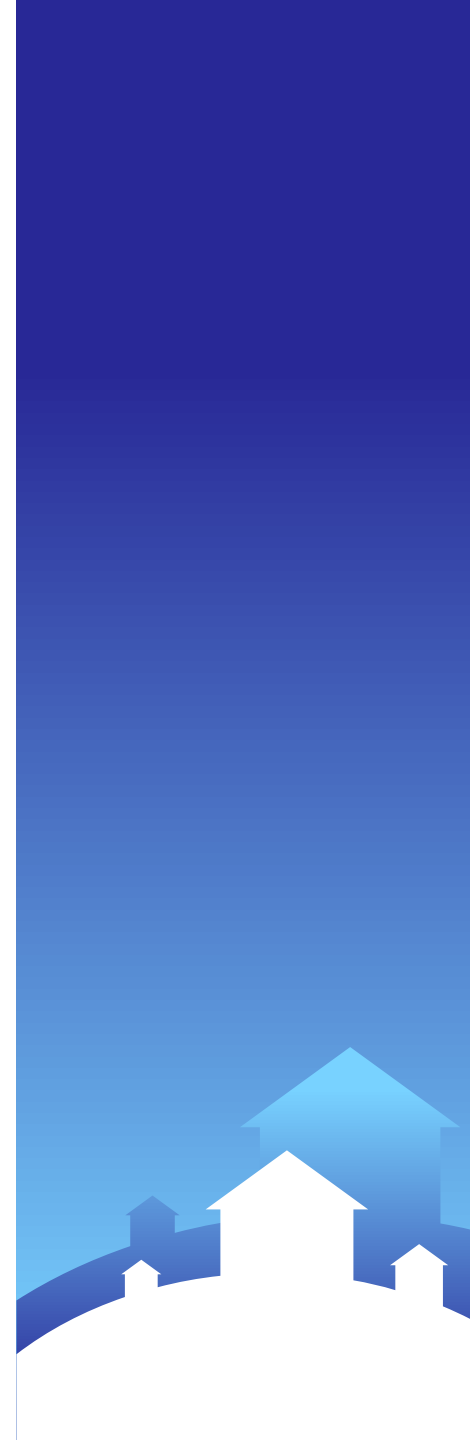

1. Tuki valintojen ja suunnitelmien tekemiseen

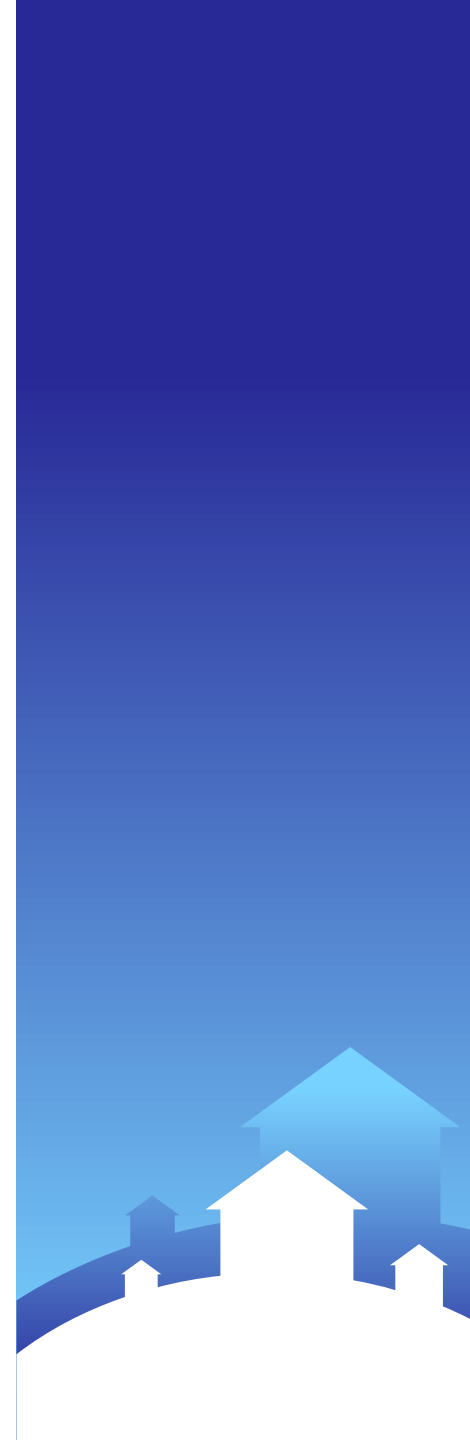
- Tavoiteltava lopputulos:
 - Mahdollistetaan ihmisten omaa tulevaisuuttaan koskevien tietoisten valintojen tekeminen, ja tuetaan heitä tavoitteiden saavuttamisessa
- Mitä tämä tarkoittaa palvelun tuottamisen kannalta?
 - Avustukseen ihmisiä yksilökeskeisellä tavalla tekemään omia valintoja ja suunnitelmia palvelutuottajan tulee:
 - Mahdollistaa toimiva yksilökeskeisen suunnittelun prosessi
 - Mahdollistaa tiedon saanti ja hyödyntäminen
 - Mahdollistaa kokemuksiin perustuvien valintojen tekeminen
 - Edistää ja kehittää yksilökeskeisyyteen perustuvaa organisaatiokultturia
 - Kouluttaa henkilökuntaa tukemaan ihmisiä yksilökeskeisellä tavalla valintojen tekemisessä ja suunnittelussa
 - Tukea vammaisia henkilöitä ja heidän läheisiään yksilökeskeisessä elämänsuunnittelussa ja tukea heitä kehittämään siinä tarvittavia taitoja

Jotta voimme tukea ihmisiä valintojen ja suunnitelmien tekemisessä...	Tärkeimmät asiat tuen uudistamiseksi
<p>Yksilökeskeisen elämänsuunnittelun periaatteiden mukaisesti kaikkia palveluja ja tukitoimia tulee suunnitella, seurata ja arvioida yksilöllisesti, jotta ihmisiä voidaan tukea tavoitteidensa saavuttamisessa. Palvelujen ja tukitoimien tulee sisältää:</p> <ul style="list-style-type: none">• tietoa,• kommunikaatiota ja vuorovaikutusta,• omien asioiden ajamista/omiin asioihin vaikuttamista,• vaihtoehtoihin tutustumista,• yksilökeskeistä elämänsuunnittelua,• päätöksentekoa,• kokemisen mahdollisuuksia (tilanteet, elämykset)• läheisten osallistamista yksilökeskeiseen elämänsuunnitteluun.	<ul style="list-style-type: none">• Kun palveluun tulee uusi asiakas, ensimmäisen vuoden aikana keskitytään vahvistamaan hänen taitojaan tehdä omaa elämäänsä koskevia valintoja ja suunnitelmia.• Seuraavan vuoden kuluessa henkilön kanssa laaditaan hänen yksilöllinen tukisuunnitelmansa ja yksilökeskeinen elämänsuunnitelmansa.

- Em. 12 osa-aluetta merkitsevät olennaista muutosta palvelukulttuurissa, työkäytännöissä, palvelusisällöissä sekä henkilökunnan ja palvelujen käyttäjien rooleissa.
- Lisäksi ne merkitsevät siirtymää ryhmämuotoisista, eriytetyistä palveluista jokaiselle henkilölle tarjottavaan joustavaan, yksilölliseen tukeen ja apuun, jotta ihmiset voivat elää omien toiveidensa ja tarpeidensa mukaista elämää.
- Muutoksen tärkeimmät alueet ovat:
 - Kehittää yksilökeskeinen kulttuuri ja työote, mukaan lukien yksilökeskeiset suunnitteluprosessit
 - Kehittää ja ylläpitää palvelua, jonka ytimenä on osallisuus lähiyhteisössä
 - Päästää irti perinteisestä “yhdeksästä viiteen” (“kahdeksasta neljään”) -ajattelutavasta palvelujen tarjoamisessa
 - Tarjota palvelujen käyttäjille ja heidän perheilleen mahdollisuuksia vaikuttaa suunnitteluun, toimintaan ja arviointiin.

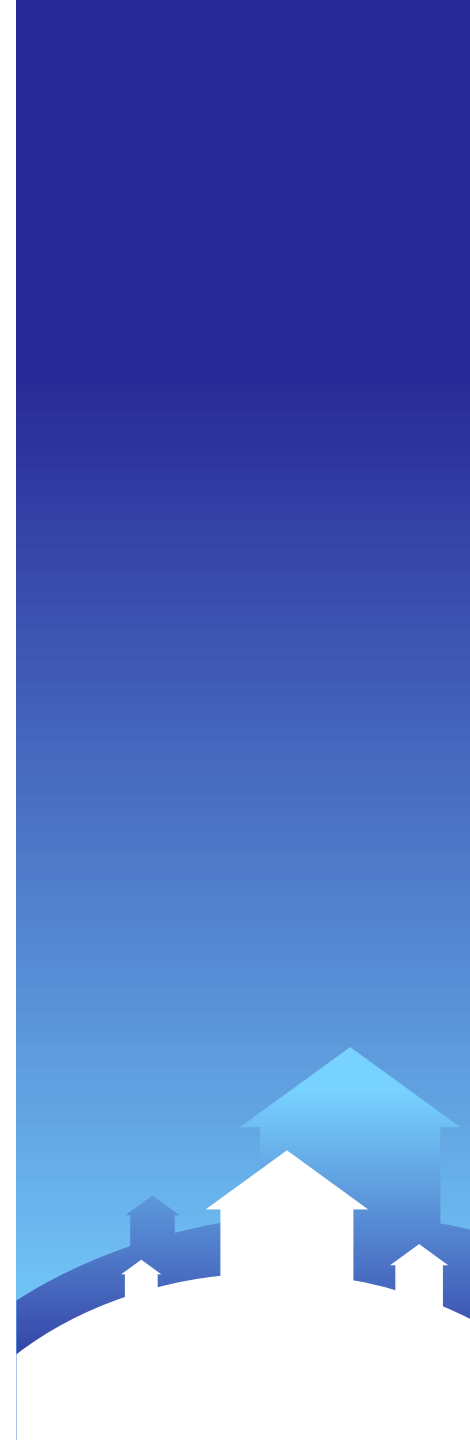

- Työ jatkuu:
 - Raakakäännetyin aineiston kielellinen hiominen
 - Sisältökeskustelu käännettyjen 12 osa-alueen ja niihin kytkeytyvien laatukriteerien pohjalta
 - Mitkä ko. asioista haluamme sisällyttää omiin laatukriteereihimme?
 - Sisältökeskustelu: KVANK yksilöllisen tuen laatukriteerit + eurooppalainen yleishyödyllisten sosiaalipalvelujen laatukehys
 - Mitä näkökulmia näistä haluamme sisällyttää omiin laatukriteereihimme em. osa-alueita täydentämään?
 - Loppuvuoden aikana vielä 4 työryhmäkokousta – työ jatkuu v. 2015
 - Tavoiteaikataulu valmiille laatukriteereille: toukokuu 2015

7. Valiokunnan puheenjohtajan ja sihteerin valinta

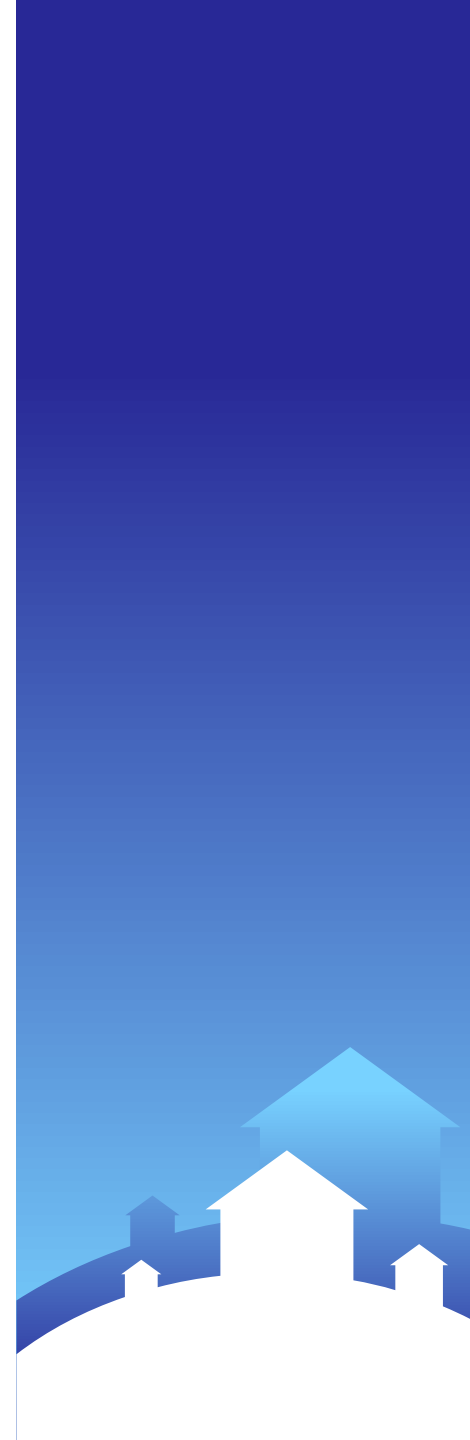
- Puheenjohtaja Timo Pesu on ilmoittanut KVANK vuosikokouksen 2014 yhteydessä luopuvansa työn ja päivätoiminnan valiokunnan puheenjohtajuudesta.
- Uudeksi puheenjohtajaksi on kokouskutsun lähettämiseen mennessä ehdotettu kolmea eri henkilöä.
 - Heistä kaksi on ilmoittanut, että eivät ole käytettävissä tehtävään.
- Ehdokkaista suostumuksensa on antanut **muuttovalmentaja Pirjo Valtonen** Varsinais-Suomen erityishuoltoapiirin Kehitysvamma-alan tukija osaamiskeskuksesta.
- Sihteeriksi on ehdotettu **erityissuunnittelija Marika Ahlsténia** Kehitysvammaliitosta, joka on käytettävissä tehtävään.
- Ks. muistio.

8. Seuraavien kokousten ajankohdat, paikat ja sisällöt

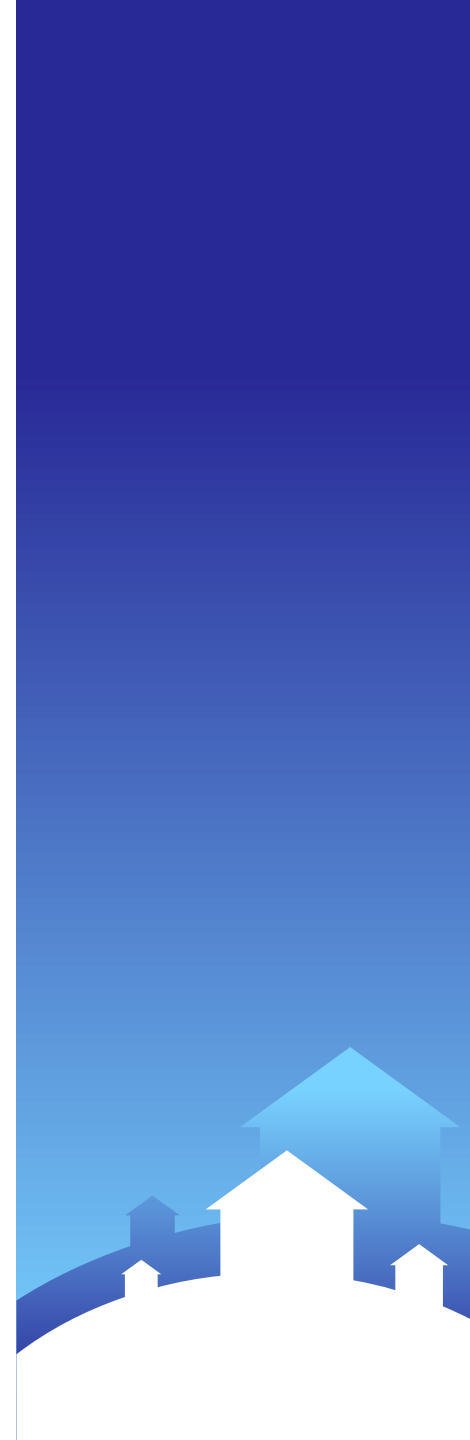
- Kokousten määrä ja rytmitys 2015
- Kokouspaikat
- Kokouspäivien haarukointi
- Sisältöehdotukset

- Ks. muistio.

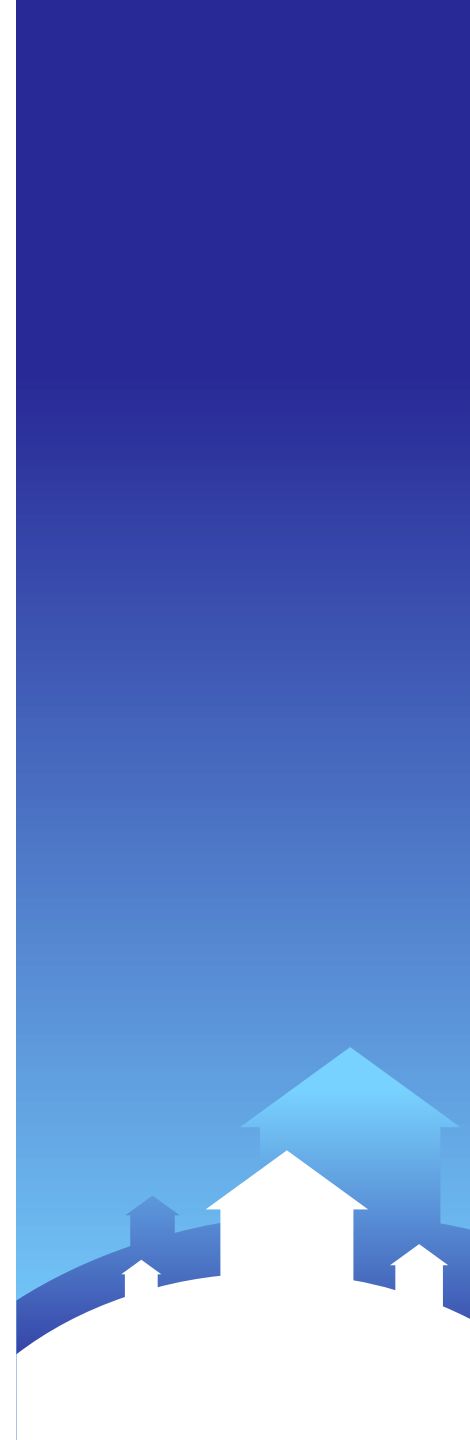

9. Muut asiat

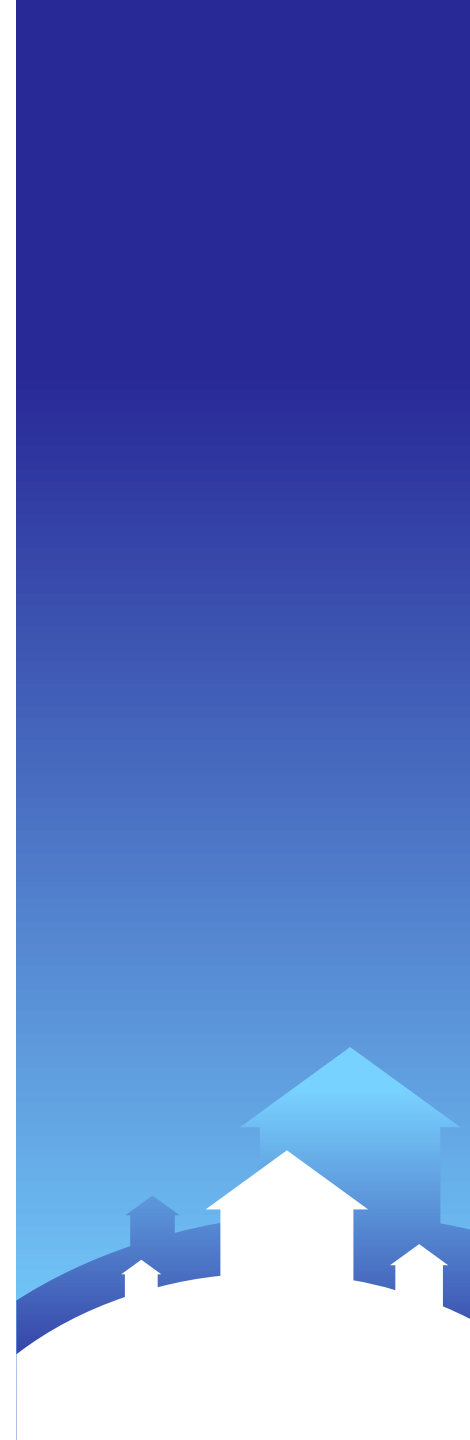
- Eläköityminen työ-/päivätoiminnasta: pikagallup
 - Minkä ikäisinä kehitysvammaiset työ-/päivätoiminnan asiakkaat jäävät "vanhuuseläkkeelle"?
 - Kunnan määrittämä "vanhuuseläkeikä" – miten perustellaan?
 - Asiakkaan (ja läheisten) näkemykset
 - Yksiselitteinen eläkeikä vs. yksilölliset ratkaisut
 - Käytännöt "vanhuuseläkkeelle" siirtymisen valmistelussa?
 - Palvelusuunnittelu
 - Työ-/päivätoimintapäivien lyhentäminen
 - Työ-/päivätoimintapäivien vähentäminen
 - Millaisia ratkaisuja "vanhuuseläkepäivien" viettoon työ-/päivätoiminnan sijaan?
 - Asumispalveluissa
 - Henkilökohtaisena apuna
 - Muina toimintoina (kerhot tms.)
 - Muut, mitä?

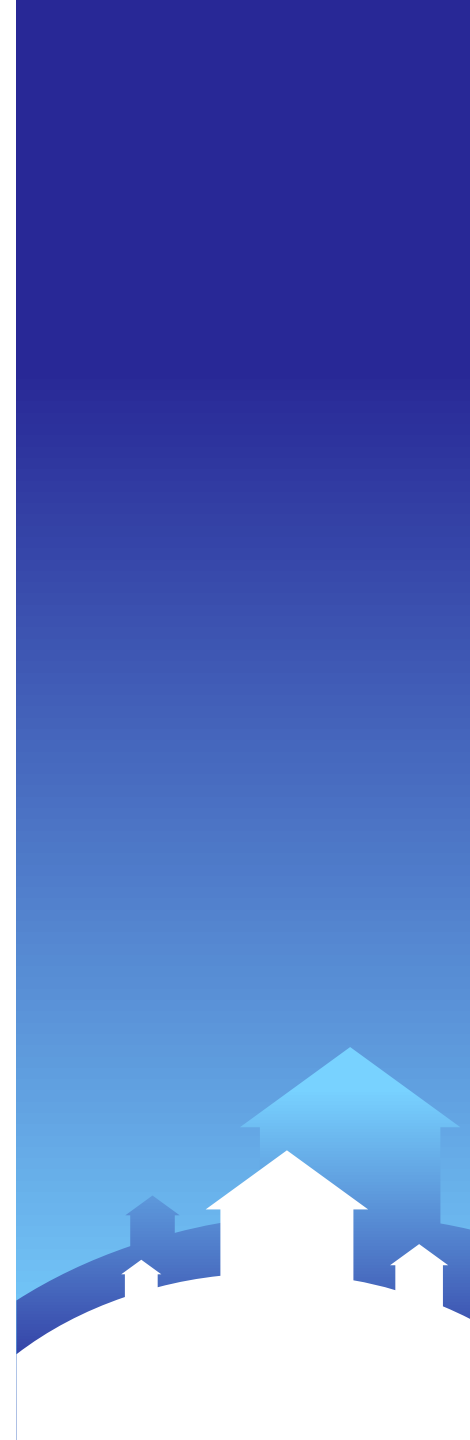
- Minkä ikäisinä kehitysvammaiset työ-/päivätoiminnan asiakkaat jäävät "vanhuuseläkkeelle"?
 - Kouvola: 65 vuotta on korkein ikä, johon palvelua tarjotaan
 - Turku: 60 vuotta – eläköitymisikää pohditaan asiakaslähtöisesti
 - Joensuu: yksilöllinen eläkeikä. Asiakkaan tilanteen mukaan, jotta kukaan ei jää heitteille.
 - Helsinki: 60 vuotta, jonka jälkeen siirrytään enemmän muihin toimintoihin. Suurimat poikkeukset tehty niiden kohdalla, jotka joko asuvat itsenäisesti tai hoitavat ikääntyneitä vanhempiaan: heille tulo työ- ja päivätoimintaan on tärkeää, ja näissä tilanteissa on tehty poikkeavia ratkaisuja.
 - Laptuote-säätiö: noin 60 vuotta – yksilöllinen palvelusuunnittelu.
 - Rinnekotisäätiö: riippuu ostajakunnasta – jossain kunnassa tiukka raja 60 vuotta, jokin toinen kunta sallii toimintaan osallistumisen vielä 70-vuotiaanakin
 - Eksote: ohjenuorana 65 vuotta, mutta toiminnassa on mukana jopa yli 80-vuotiaita – aina yksilöllisesti

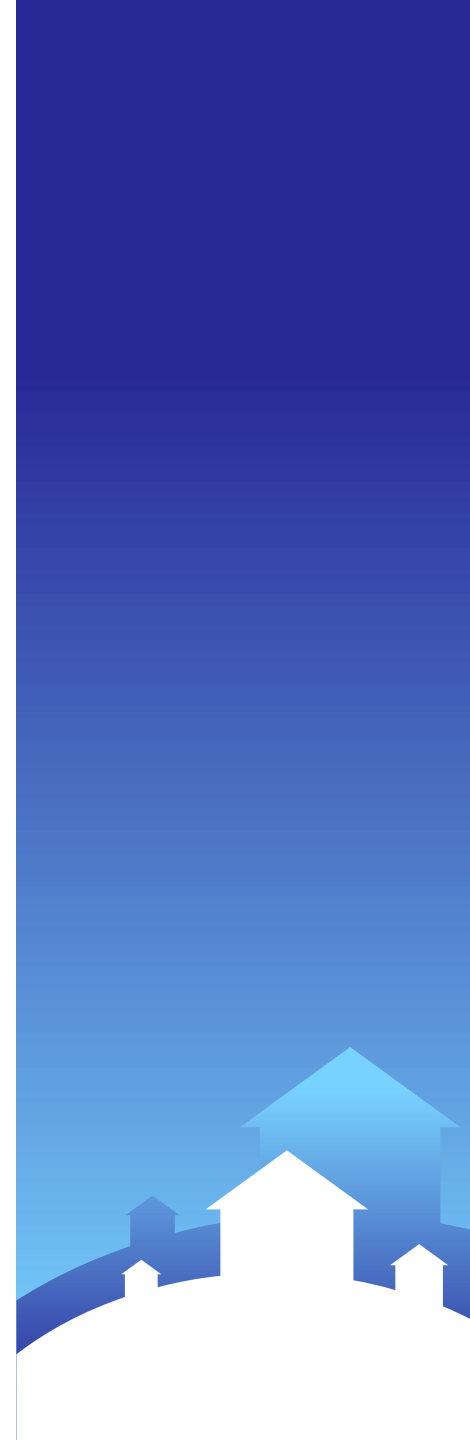
- Käytännöt "vanhuuseläkkeelle" siirtymisen valmistelussa?
 - Osallistumispäiviä lyhennetään/vähennetään (asiakkaan toiveen mukaisesti)
 - Nivelvaihemalli: asiakas + sosiaalityöntekijä + työ- ja päivätoiminta + asuminen: noin vuosi ennen eläköitymistä ryhdytään pohtimaan ja kartoittamaan, mikä on asiakkaan tarve ja mitä muuta voisi olla.
- Millaisia ratkaisuja "vanhuuseläkepäivien" viettoon työ-/päivätoiminnan sijaan?
 - Yksinäisyyden riski tiedostetaan
 - projektiluontoisesti klubitalotyyppisiä ratkaisuja: esim. kerho, jonne voi mennä, 1-2 krt viikossa, jonkin verran ohjattua toimintaa mutta pääasiassa tuttujen tapaamista tutussa ympäristössä
 - Henkilökohtainen apu
 - Tukihenkilötoiminta

- Muuta
 - ”Vanhuuseläkeläisille” tarkoitetusta senioritoiminnasta on tiukassa taloustilanteessa jouduttu leikkaamaan, jotta nuoria on saatu otettu palvelujen piiriin.
 - Monet asiakkaat osaavat itse sanoa, milloin haluavat jäädä eläkkeelle ja millaiset ratkaisut heitä palvelisivat. Monet palvelunkäyttäjät toteavat itse, että eivät enää jaksaa käydä toiminnoissa.
 - On palveluntuottajia, jotka sanovat, että henkilölle tulee järjestää työ-/päivätoimintaa, koska hän ei voi olla keskellä päivää kotona, kun paikalla ei ole työntekijöitä. Koti on ihmisen koti!
 - Työ- ja päivätoiminnan ”vanhuuseläkeistä” ei ole säädetty. Kyse on palvelusta, ei työsuhteesta, jossa noudatettaisiin työsuhdejuridiikkaa. Työkyvyttömyyseläkettä maksetaan 16-64-vuotiaille – 65 vuodesta alkaen vanhuuseläke.
 - Yleisiin senioriryhmiin ei niin vain solahdeta ilman tukea!
 - Jotkut ”vanhuuseläkkeelle” siirtyneet henkilöt ovat halunneet maksaa osallistumisestaan omalla rahalla.
 - Palvelusuunnitelman merkitys!
 - Iltatoiminnan järjestäminen on pitkälti kolmannen sektorin toimijoiden harteilla
 - Kaupunki/taajama vs. maaseutu/harvaan asuttu alue: tälläkin on vaikutusta asiaan tarjolla olevien mahdollisuuksien muodossa.
 - Joillekin avustaja saattaa olla ainoa kontakti kodin ulkopuoliseen elämään.

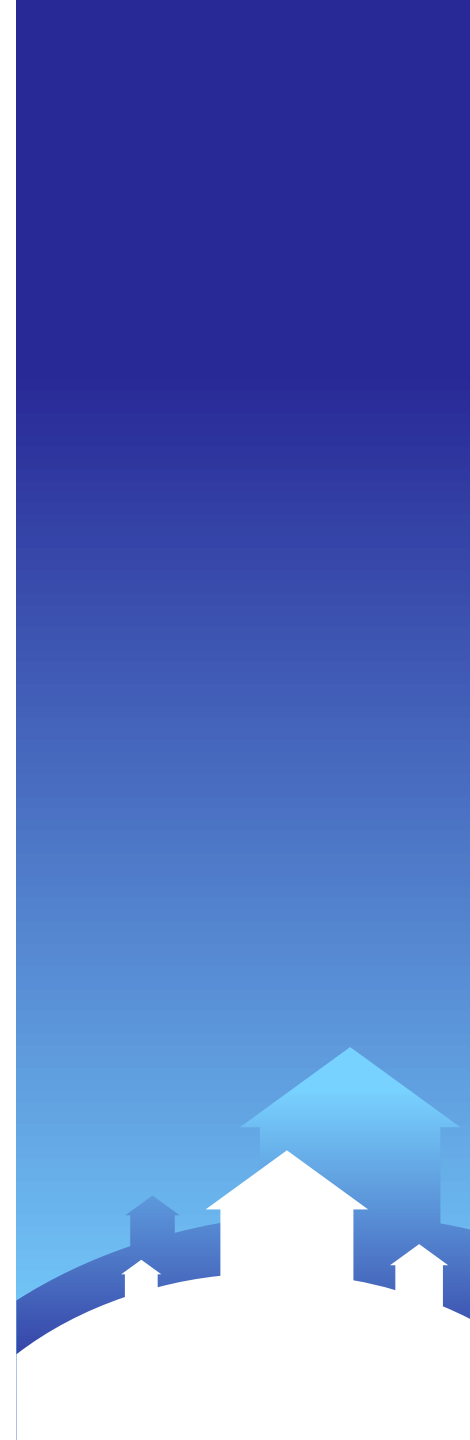

Lounastauko 12.00-13.00

10. Kehitysvammaisten ihmisten työllisyystilanne 2013-2014

Tutkija Hannu Vesala, Kehitysvammaliitto

Kehitysvammaisten ihmisten työllisyystilanne 2013-2014

Kyselytutkimuksen tuloksia

Hannu T. Vesala
Kehitysvammaliitto

Käsitteet

Työtoiminta: Huoltosuhteessa tapahtuva kuntouttava, työkykyä ja sosiaalisia valmiuksia parantava työnteko, josta maksettava korvaus on työosuusraha (0-12 €/pv). Työpaikkana työ- tai toimintakeskus. (Laki kehitysvammaisten erityishuollosta, 2§; Sosiaalihuoltolaki, 27e§)

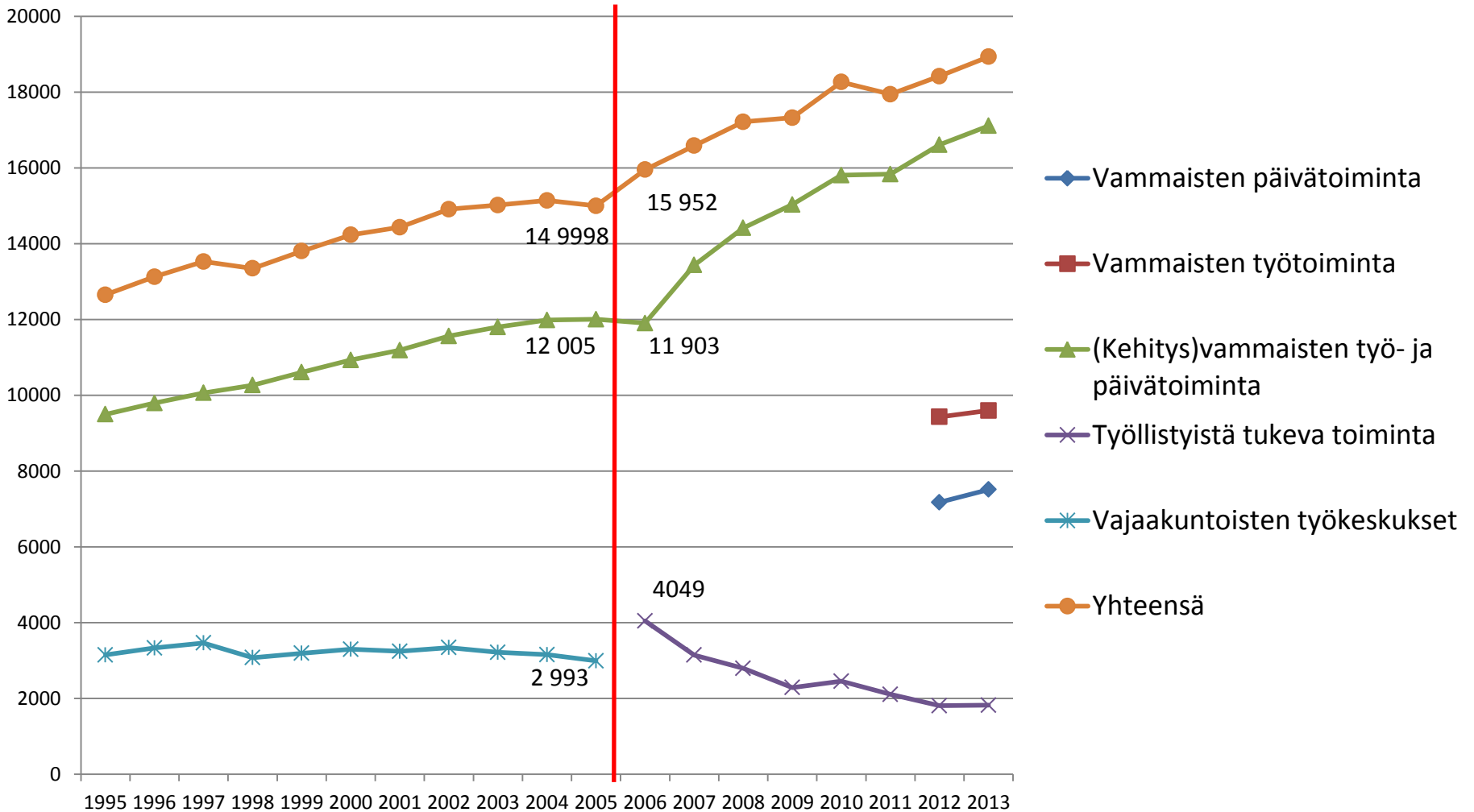
Avotyötoiminta: Huoltosuhteessa tapahtuva kuntouttava, työkykyä ja sosiaalisia valmiuksia parantava työnteko, josta maksettava korvaus on työosuusraha (0-12 €/pv). Työpaikkana tavallinen työpaikka.

Vammaisten henkilöiden työllistymistä edistävä toiminta: tarkoitetaan erityisten työhön sijoittumista edistävien kuntoutus- ja muiden tukitoimien järjestämistä (esim. **tuettu työ:** työstä maksettava vastike on palkka, ja työpaikkana tavallinen työpaikka). (Sosiaalihuoltolaki 27d§; kehitysvammaisilla henkilöillä tuettu työ järjestetään kuitenkin yleensä erityishuoltolain perusteella).

SOTKANET: Vammaisten työllistämistoiminta

Vuoteen 2005 saakka kehitysvammaisten työ- ja päivätoiminta ja vajaakuntoisten työkeskukset
Vuodesta 2006 eteenpäin tilastoitu:

- Vammaisten työ- ja päivätoiminta, jossa vuodesta 2012 lähtien erotettavissa erikseen työtoiminnan asiakkaat
- Vammaisten työllistymistä tukevan toiminnan asiakkaat

	KV työ- ja toimintakeskusten asiakkaat	Vajaakuntoisten työkeskukset	Yhteensä
1995	9499	3151	12650
2005	12005	2993	14998
Muutos	2506	-158	2348
Muutos / vuosi	228	-14	213
	Vammaisten työ- ja päivätoiminta	Työllistymistä tukeva toiminta	Yhteensä
2006	11903	4049	15952
2013	17107	1825	18932
Muutos	5204	-2224	2983
Muutos/vuosi	651	-278	373

Tietoja kehitysvammaisten ihmisten työtoiminnasta ja työstä

Hyvärinen, Vesala & Seppälä (2002):

- Työ- ja päivätoiminnassa asiakkaita n. 11 000, joista 84 % kehitysvammaisia
- Päivätoiminnassa 2 300 hlöä (21 %)
- Työtoiminnassa tai kuntouttavassa työtoiminnassa 6 400 (58 %)
- Avotyötoiminnassa 1 600 (15 %)
- Tuetusti työllistyneitä 200 (2.2 %)

Kumpulainen (2007):

- Työ- ja päivätoiminnassa asiakkaita v. 2004: 14 000
- Päivätoiminnassa 3 800 (27 %)
- Työtoiminnassa 7 700 (55 %)
- Avotyötoiminnassa 2 300 (16 %)
- Tuetusti työllistyneitä 360 (2.6 %)

Edellisten perusteella voidaan arvioida, että vuonna 2013

- Kaikkiaan työtoiminnassa, avotyötoiminnassa sekä palkkatyössä (tuetussa työssä) ja muussa työllistymistä tukevassa toiminnassa on n. 10 000 kehitysvammaista henkilöä?

Näistä

- Kolme neljäsosaa (75%) työ- tai toimintakeskuksessa
- Runsas viidennes (20-22%) avotyötoiminnassa
- 3-5 % palkkatyössä / tuetussa työssä

SOTKANETin tiedot:

Vammaisten päivätoiminnassa	7511	39.7 %
Vammaisten työtoiminnassa	9596	50.6 %
Työllistymistä tukeva toiminta	1825	9.6 %

- Trendi: vuodesta 2006 lähtien työllistymistä tukeva toiminta vähentynyt puoleen, työ- ja päivätoiminta lisääntynyt 44 % -> Mistä todellisuudessa on kyse?
- Ja mitä tapahtui vuosina 2005-2006, kun tilastointia muutettiin?

Tutkimuksella on kaksi päätavoitetta:

- 1) Tuottaa ajantasaista tietoa kehitysvammaisten ihmisten työllisyystilanteesta
- 2) Nostaa esiin kehitysvammaisten ihmisten työllistymistä edesauttavia ja mahdollistavia tekijöitä sekä työllistymisen esteitä.

Kyselyllä selvitetään miten suuri osa kehitysvammaista henkilöistä on palkkatyössä, avotyötoiminnassa työkeskuksen ulkopuolella ja työtoiminnassa. Lisäksi on kerätty tietoa millaisissa työpaikoissa ja työtehtävissä kehitysvammaiset ihmiset työskentelevät, sekä työvalmentajien ja työtoiminnan ohjaajien arvioita em. henkilöiden mahdollisuuksista työllistyä palkkatyöhön. Aineisto on 13 organisaatiosta Kymenlaaksosta sekä muutamalta muulta alueelta. Tuloksista valmistuu raportti alkuvuodesta 2015.

Aineisto

	Lomakkeita
Kymenlaakso	220
Helsinki	286
Vantaa	98
Rinne koti-säätiö	106
Tampere	88
Joensuu	67
Nuorten Ystävät	11
Eksote	137
Yhteensä	1028

Lisäksi Etevalta on lukumäärätietoja (n=342)

Aineisto edustaa siten yli 10%:a kaikista vammaisten työtoiminnan asiakkaista

Kymenlaaksosta tiedot: Kouvolan, Kotkan ja Haminan kaupungit, Parik, Sotek, Carea ja Ravimäkiyhdistys

Taustatietoja

Ikä: keskiarvo 38 vuotta, nuorin 18 v. ja vanhin 71 v.

Alueellisia eroja: Tampereella keski-ikä korkein (42.3 v) ja Vantaalla alin (30.8 v)

Ikäryhmä	n	%
18-29 v	323	31,4
30-49 v	472	46,1
50-64 v	221	21,6
yhteensä	1016	100

Sukupuoli: Miehiä 59%

Ammatillinen koulutus on 47%:lla

Vammat

Kehitysvamma oli 961 henkilöllä (93.5%)

Niistä joilla ei ollut kehitysvammaa:

Oppimisen vaikeuksia (ns. heikkolahjainen) 40 (3.9%)

Lopuilla 27:llä henkilöllä oli

Liikuntavamma	6
Näkövamma	3
Kuulovamma	2
Mielenterveyden ongelmia	10
Päihdeongelma	4
Kommunikaatioon ongelmia	4

Työkeskuksessa, avotyötoiminnassa vai palkkatyössä?

	Työtoiminta	Avotyötoiminta	Palkkatyö
Kymenlaakso	106 (48.2%)	115 (52.3%)	2 (0.9%)
Helsinki	189 (66.1%)	24 (8.4%)	70 (24.5 %)
Tampere	77 (87.5%)	10 (9.9%)	10 (9.9%)
Rinne koti-säätiö	100 (94.3%)	7 (6.6%)	3 (2.8%)
Vantaa	6 (6.2%)	37 (38.1%)	51 (52.6%)
Joensuu	58 (86.6 %)	27 (40.3%)	3 (4.5%)
Nuorten Ystävät	0 (0.0%)	0 (0.0%)	10 (90.9%)
Eksote	89 (65.0%)	51 (37.2%)	7 (5.1%)
Eteva	300 (87.7%)	30 (8.8%)	12 (3.5%)
Yhteensä	925 (67.5 %)	301 (22.3%)	164 (12.0%)

Palkkatyössä olevat vs taustatiedot

Sukupuoli: ei eroa miesten ja naisten välillä

Ikä: Yli 50 vuotiaat harvemmin palkkatyössä

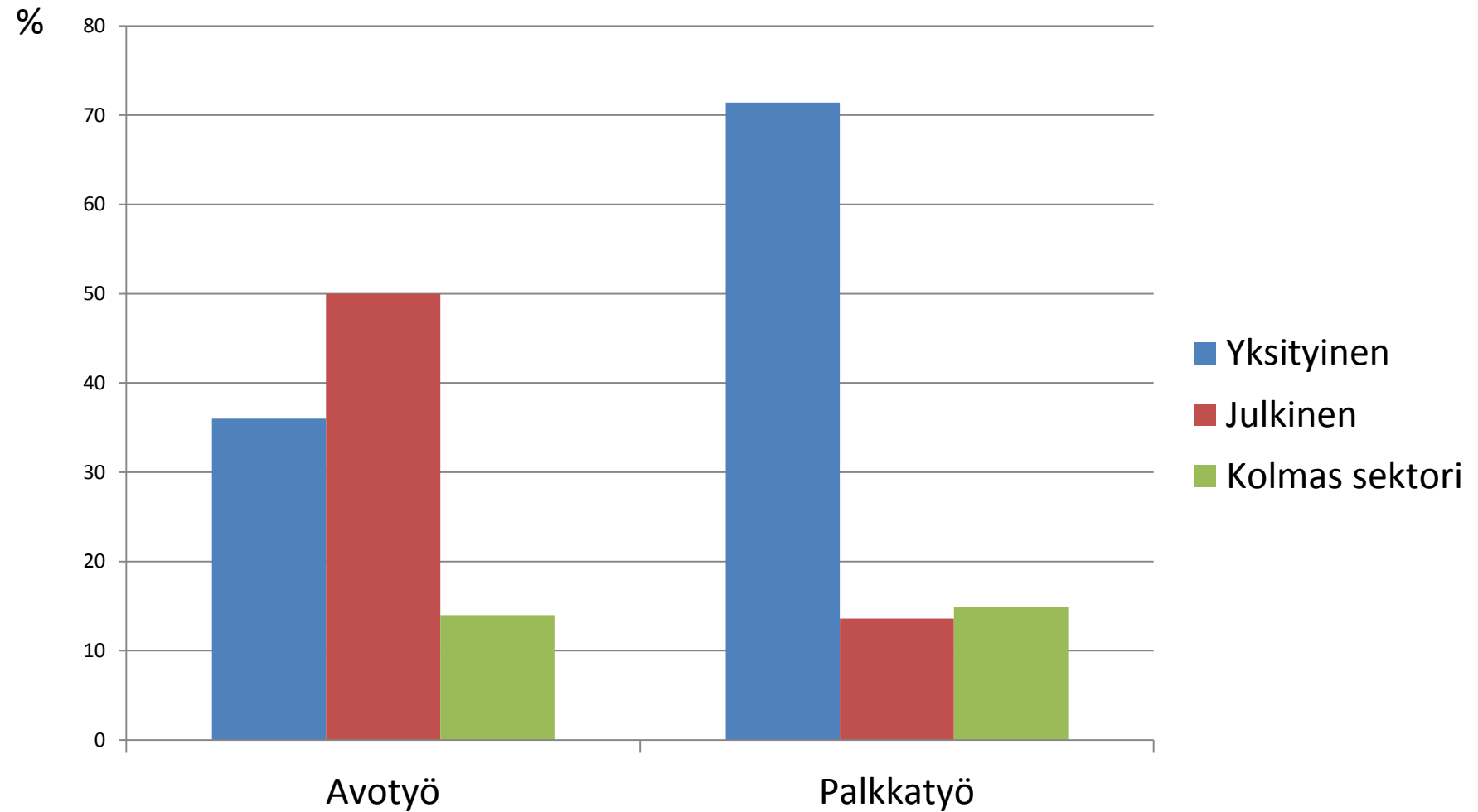
	Palkkatyössä
18-29 v	17.6 %
30-49 v	16.2 %
50-64 v	8.9 %

Ammatillinen koulutus: niistä, joilla on ammatillinen koulutus, palkkatyössä oli 24% ja niistä joilla ei ole vain 7% (ero on tilastollisesti merkitsevä)

Lisävammat ja ongelmat vs palkkatyö: Palkkatyössä olevien prosentuaaliset osuudet

	Ei ole	On	p<
Liikuntavamma	15.6 %	9.4 %	
Näkövamma	16.0 %	4.5 %	*
Kuulovamma	15.4 %	10.0 %	
Mielenterveys	17.9 %	4.5 %	***
Päihde	15.3 %	12.1 %	
Kommunikaatio	16.3 %	10.0 %	*

Avotyötoiminnassa ja palkkatyössä olevien työnantajaorganisaatio

Palkkatyössä olevien työpaikka

Ravintola / kahvila

(Lounasravintola, pikaruokaravintola, jne.)

Toimisto

Kauppa

Muita:

- Vanhusten palvelutalo
- Vammaisten palvelukeskus
- Toimintakeskuksen keittiö
- Asumis- ja toimintayksikkö
- Ryhmäkoti
- Varasto
- Tehdas
- Bussivarikko
- Kiinteistöhuolto
- Henkilöstövuokrausyritys

Avotyössä olevien työpaikka

Ravintola / kahvila

Vanhusten hoivakoti, palvelukeskus

KV asumisyksikkö / päivätoiminta

Koulu, oppilaitos

Päiväkoti, leikkipuisto

Kauppa

Keittiö

Kiinteistöhuolto

Muita:

- Hevostalli
- Palvelulinjan bussi
- Autoliike
- Autopaja
- Urheilukenttä
- Metallialan yritys
- Varikko
- Teatteri
- Kirjasto

Työtehtäviä: Kauppa

Palkkatyössä

- Kaupan alan työtehtävät ilman kassatyöskentelyä
- Pullohuoneen hoitaminen, hedelmä- ja vihannesosaston hyllyttäminen, pakasteiden hyllyttäminen
- Hyllytys, pulloautomaatin hihnan tyhjennys ja palautettujen pullojen/tölkkien pussitus, pullokuittien tulostus
- Henkareiden lajittelu, tuotteiden henkarointi
- Kaupan roskahuolto, biojätteiden lajittelu, pullohuoneen hoito
- Pullonpalautus, pahvin puristus, biojätteiden, hyllyjen blokkaukset
- Hyllytys, kuorman purku, pullonpalautus, leipomusten esivalmistelu, kassa

Avotyössä

- Avustavat tehtävät marketin he-vi-osastolla, jätteiden kuljetusta
- Kaupan varastossa avustavat tehtävät, hälyttimien laittaminen, vaatteiden laittaminen henkareihin
- Tekee itsenäisesti työtä K-kaupassa, hänellä on omat vastualueet, mm. virvoitusjuomat, hyllytys, pullonpalautus
- Avustavia tehtäviä marketin varastossa ja myymälässä hyllytys
- Pullo-osasto, pahvit, hyllytys
- Hyllytys, hinnoittelu
- Hyllytys, pullonpalautusautomaatti, ym. kaupan tehtävät
- Kaupan hyllytys, pulloautomaatti, ym.

Työtehtäviä: Ravintola / kahvila

Palkkatyössä

- Mc Donalds: saliapulaisen tehtävät: roskat, lakaisu, pöytien pyyhkiminen, maustehyllyn huolto, tarjottimien pesu, jne.
- Ravintolan siisteydestä huolehtiminen, ketsupin, suolan, papereiden ym. lisääminen, vessojen siisteydestä huolehtiminen
- Salityöntekijä: pöytien pyyhkiminen, tarjottimien pesu, moppaus, wc:n siivous, roskat
- Pöytien pyyhkiminen, salaatin teko, sämpylöiden täyttäminen, tiskaus, kuorman purkaminen ym.
- Ravintolasalin siisteydestä huolehtiminen, ruokien vientiä asiakkaille
- Tarjottimien pesu, pöytien ja lattian pyyhintä, roskien vienti, mausteiden lisäys
- Kahvilatuotteiden valmistus, astiahuolto, kahvilan siisteyden ylläpito

Avotyössä

- Avustavat keittiö- ja kahviotyöt: tiskaaminen, pöydän kattaminen, annosten tarjoilu, ruuanlaitto ja leipominen, kodinhoidolliset tehtävät
- Hampurilaisravintolan työtehtävät: siistimistä, pöytiin tarjoilua, avustavia tehtäviä
- Lounaspaikan astioiden kuljetus ja tiski
- Keittiöalan avustavat tehtävät, lähinnä siivous
- Kahvilan siisteyden hoito
- Keittiö- ja siivoustyöt, asiointi
- Keittiötyöt, siivoustyöt, jätelajittelu, ruuanlaitto, leipominen, asiointi, esim. kaupassa käyminen
- Kahvilassa avustavat työtehtävät, voileipiä ja sämpylöiden täyttäminen, leivonnassa avustaminen, myös kassalla avustettuna

Työtehtäviä: Muita

Palkkatyössä

- Työt vanhusten palvelutalossa: keittiön avustavat työt (salaatin teko, ruuan esivalmistelu, tiskaus, kattaminen, pöytien pyyhkiminen), vanhusten avustaminen eri tilanteissa (ruokailu, huoneiden siistiminen)
- Päiväkotiapulaisen työt: siivous, tiskaus, pyykkien pesu, lapsia auttaa tarv. ulkovaatteiden pukemisessa
- Toimistotyötehtäviä: postitus, mapitus, arkistointi, kahvien laittaminen, tiskaus, kaupassa käynti
- Huoltomiehen avustavat tehtävät: likapyykkien ja roskasäkkien haku osastoilta, lehtilaatikkojen tyhjentäminen, ulkoalueen puhtaanapito
- Bussivarikon huoltotyöt, esim. jarrukenkien hiekkapuhallus, sylinterien maalaus, liuotinpesualtaiden puhdistus, ulkoroskien vienti koko varikolta

Avotyössä

- Avustavat tehtävät hoivakodissa, pääasiassa keittiössä; aamupalan tarjoilua vanhuksille, syöttämistä, tiskikoneen täyttö ja tyhjennys, pyykkihuoltoa
- Avustavia tehtäviä päiväkodissa, pöydän kattaminen, pöytien pyyhkiminen, lelujen peseminen, lattian lakaisu
- Vahtimestarin avustavat tehtävät, kopiohuoneiden tarvikelokeroiden tarkistus, työpaikan sisäisten viestien kuljetus, vammaisuudesta kertominen opiskelijoille
- Lumenluonti, haravointi, ruohonleikkaus, hiekoitus
- Avustavia työtehtäviä urheilukentällä, roskien keräystä, lumen luontia, hiekoitusta, ruohonleikkausta
- Auton puhdistuksia, renkaiden vaihtoa, pieniä korjaustöitä, lumitöitä

Avotyötoiminta- tai työsopimus

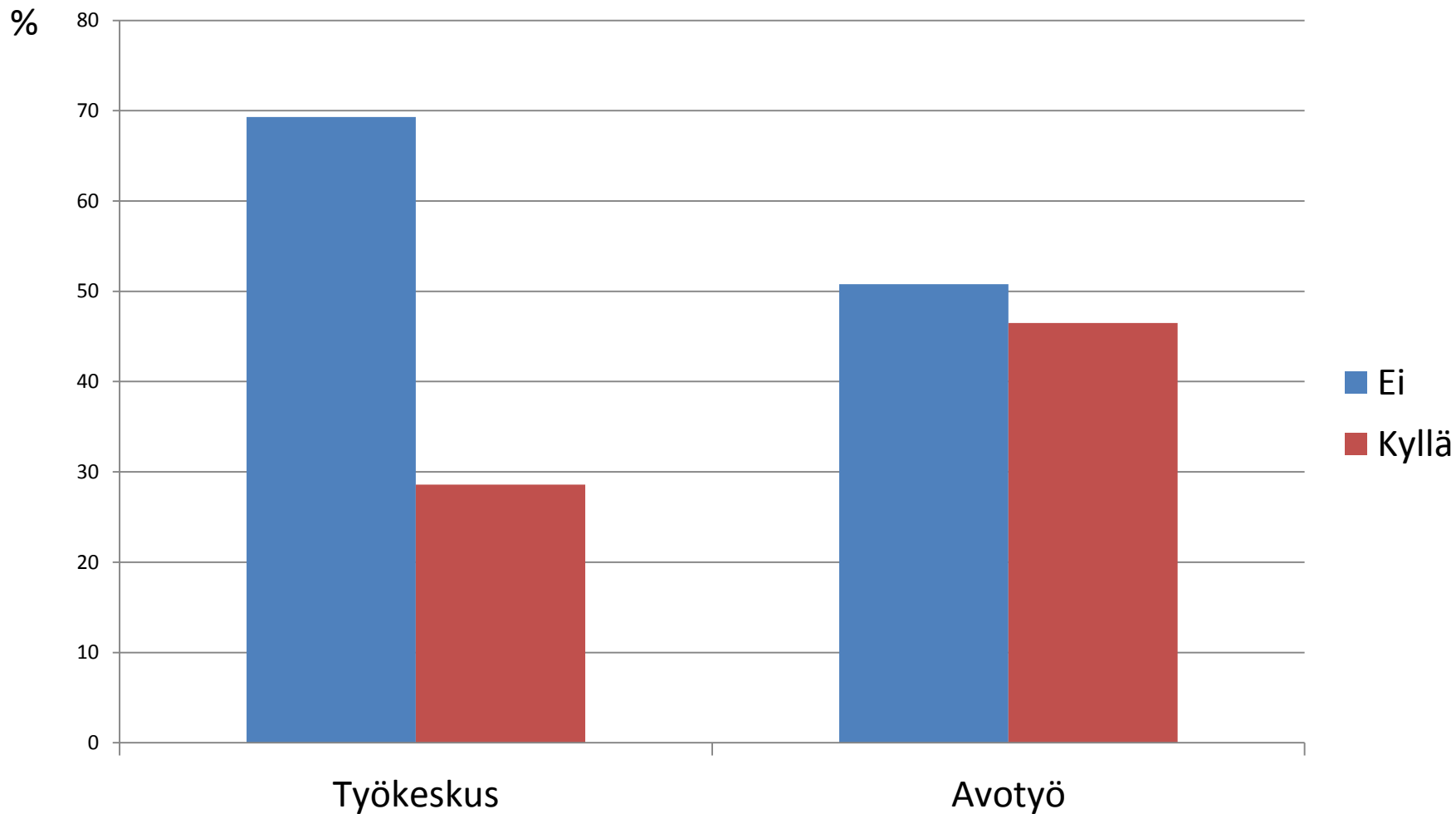
	Avotyö	Palkkatyö
Määräaikainen	95 38.3 %	43 29.3 %
Toistaiseksi	152 61.3 %	99 70.7 %
Yhteensä	247 100 %	146 100 %

Nykyisen työsuhteen kesto

	Avotyö	Palkkatyö
1 Alle 6 kk	30 11.4 %	20 13.2 %
2 6-12 kk	32 12.2 %	21 13.8 %
3 1-2 vuotta	47 17.9 %	15 9.9 %
4 Yli 2 vuotta	154 58.6 %	96 63.2 %
Yhteensä	263 100 %	152 100 %

Olisiko henkilön mahdollista työllistyä palkkatyöhön?

(Koko aineistossa n. 33 % (n=275) arvioitiin että olisi mahdollisuus työllistyä)

Olisiko mahdollisuus työllistyä palkkatyösuhteeseen?

Alueellinen vertailu

	Työtoiminta	Avotyötoiminta	Yhteensä
Kymenlaakso	16.8 %	45.7 %	31.0 %
Helsinki	33.0 %	29.2 %	34.3 %
Tampere	27.8 %	80.0 %	30.3 %
Rinnekehtiö-säätiö	32.9 %	35.3 %	37.4 %
Vantaa	0.0 %	74.1 %	38.5 %
Joensuu	36.8 %	100 %	42.2 %
Eksote	27.3%	38.0%	30.5%
Yhteensä	28.6 %	46.5 %	33.2 %

Olisiko mahdollisuus työllistyä palkkatyösuhteeseen?

Taustatekijät

Sukupuoli: ei eroa miesten ja naisten välillä

Ikä: Nuoremmilla arvioitiin olevan paremmat edellytykset työllistyä palkkatyösuhteeseen ($p < .001$)

	Olisi mahdollisuus työllistyä
18-29 v	49.0 %
30-49 v	31.1 %
50-64 v	17.9 %

Ammatillinen koulutus:

Ei ole 26.6 %

On 42.7 %

($p < .001$)

Lisävammat ja ongelmat vs mahdollisuus työllistyä palkkatyöhön

	Ei ole	On	p<
Liikuntavamma	34.8 %	10.9 %	**
Näkövamma	33.8 %	25.4 %	
Kuulovamma	33.4 %	26.9 %	
Mielenterveys	35.4 %	25.5 %	*
Päihde	33.5 %	25.0 %	
Kommunikaatio	37.2 %	15.2 %	***

Haluaisiko henkilö itse työllistyä palkkatyöhön?

	Ei	Kyllä	Ei tietoa
Kymenlaakso	36.6 %	21.8 %	40.7 %
Helsinki	42.0 %	22.7 %	34.3 %
Tampere	67.1 %	27.6 %	5.3 %
Rinnekehtiö-säätiö	36.3 %	24.2 %	39.6 %
Vantaa	43.9 %	39.0 %	7.3 %
Joensuu	50.0 %	26.6 %	23.4 %
Eksote	53.7%	28.1%	18.2%
Yhteensä	45.1 %	25.0 %	28.9 %

Lopuksi:

Tutkimusaineisto on näyte, joka edustaa noin 10% kaikista kehitysvammaisten työtoiminnan asiakkaista.

Aineistosta löytyi 164 (12.0 %) palkkatyössä olevaa ja 301 (22.3 %) avotyötoiminnassa olevaa kehitysvammaista henkilöä.

Alueelliset erot suuria: Helsinki ja Vantaa selkeästi poikkeuksia, näissä palkkatyössä olevia oli huomattavasti muita alueita enemmän. Muilla alueilla palkkatyössä olevia oli keskimäärin noin 4-5%.

Valtakunnallinen arvio: mikäli lopuista 90%sta kehitysvammaisten työtoiminnan asiakkaista noin 4-5% on palkkatyössä, tarkoittaisi tämä lukumääräisesti kaikkiaan noin 500 henkilöä.

Palkkatyöhön työllistymisen esteenä saattaa olla korkea ikä, ammatillisen koulutuksen puute tai muut lisävammat tai pitkäaikaissairaudet.

Palkkatyösuhteeseen työllistytään useimmiten yksityiselle sektorille, kun taas avotyötoimintaa järjestää useimmin julkinen sektori.

Kehitysvammaisia henkilöitä, joilla olisi mahdollisuus työllistyä palkkatyösuhteeseen, arvioitiin olevan noin kolmannes. Koko maan tasolla tämä tietäisi noin 3000 potentiaalista työntekijää.

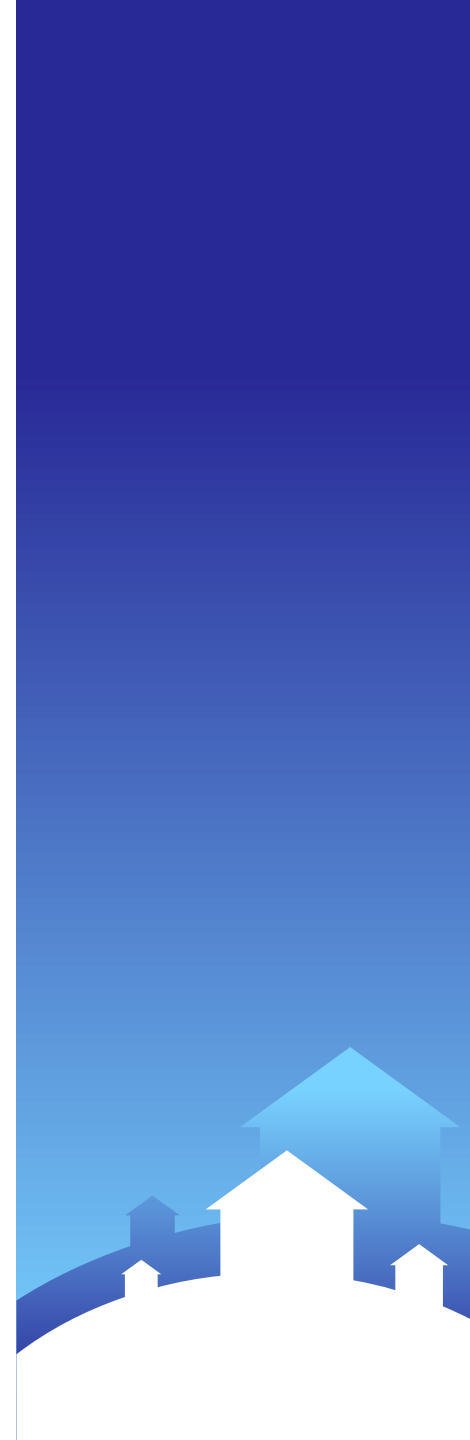
Tällä hetkellä avotyötoiminnassa olevista henkilöistä arvioitiin, että lähes puolet voisi työllistyä palkkatyösuhteeseen.

Joka neljäs kehitysvammaisen henkilö olisi itse halukas työllistymään palkkatyösuhteeseen.

Merkille pantavaa on, että varsin suurelta osalta (31%) omaa halukkuutta ei tiedetä; kertooko tämä siitä, että palkkatyöhön työllistyminen ei ole ollut esillä yhtenä mahdollisuutena?

11. TEOS-työryhmän tulosten esittely

Sosiaalineuvos Eveliina Pöyhönen, Sosiaali- ja terveysministeriö

TEOS-työryhmä:

**Sosiaalihuolto heikossa
työmarkkina-asemassa olevien
henkilöiden tukena**

Eveliina Pöyhönen

TEOS-työryhmä

- Tehtävänä selvittää tarvetta uudistaa sosiaalihuoltolakiin (710/1982), kehitysvammaisten erityishuollosta annettuun lakiin (519/1977), vammaispalvelulakiin (380/1987) sekä lakiin kuntouttavasta työtoiminnasta (189/2001) sisältyvää työelämäosallisuuden tukemiseen liittyvää kokonaisuutta sekä lainsäädännön että toiminnan sisältöjen kehittämisen näkökulmista.
- Luovutti loppuraporttinsa ministeri Huoviselle 23.10.2014
 - loppuraportti sisältää luonnoksen hallituksen esitykseksi
 - työryhmä oli esityksessään yksimielinen (Kuntaliitolta täydentävä lausuma)

Lähtökohta

- Yhteiskunnan vahvistuva polarisaatio työssä oleviin ja työelämän ulkopuolelle jääneisiin
 - tekeekö sosiaalihuolto oikeita asioita oikeaan aikaan
- Fokuksessa sosiaalihuollon tehtävä vaikeasti työllistyvien henkilöiden tukemisessa silloin, kun
 - tavoitteena on työllistyminen
 - tavoitteena on muu osallisuuden tukeminen yhteiskunnassa ja yhteisöissä silloin, kun työllistyminen ei ole mahdollista
- Nykyinen palvelujärjestelmä selvitysten mukaan pirstaleinen ja vastuut epäselvät; vaikeasti työllistyvät eivät aina saa tarvitsemaansa tukea oikea-aikaisesti; vammaisten henkilöiden palvelut yhä eriytyneet; palveluiden tulokset eivät vastaa tavoitteita

Työryhmän esitys: Yksi erityislaki

- Korvattaisiin laki kuntouttavasta työtoiminnasta sekä vammaisten työllistymistä tukevaa toimintaa, työtoimintaa, työhönvalmennusta sekä päivätoimintaa koskevat osiot uudella erityislaille
- Tavoitteena selkeyttää nykyistä pirstaleista sosiaalihuollon lainsäädäntöä
- Laki sisältäisi sekä tuen työelämään menemiseen että muuhun osallisuuteen, jos työllistyminen avoimilla työmarkkinoilla ei ole mahdollista
 - mahdollistaisi joustavan siirtymisen palveluiden välillä

Työryhmän esitys: Pois erillisistä palveluista

- Uuden erityislain myötä luovuttaisiin erillisistä palveluista vammaisille ja vammattomille henkilöille
- Samoin luovuttaisiin työttömyyden kestoon liittyvistä edellytyksistä päästä palveluihin (kuntouttava työtoiminta)
- Palvelut tarjottaisiin yksilöllisen palvelutarpeen perusteella
- Tavoitteena yhdenvertaisuus sekä palveluiden nykyistä parempi ja oikea-aikaisempi kohdentuminen niitä tarvitseville

Työryhmän esitys: Selkeytetään palveluiden kohderyhmää ja tavoitteita

- Erytyslakia sovellettaisiin heikossa työmarkkina-
asemassa oleviin henkilöihin
 - työtön henkilö, jonka toimintakyvyn arvioidaan alentuneen vamman, sairauden, elämänhallinnan ongelmien, pitkittyneen työttömyyden tai vaikean sosiaalisen tilanteen vuoksi ja jolla tästä johtuen on merkittäviä vaikeuksia työllistyä avoimille työmarkkinoille
- Palvelut jakautuisivat kahteen osaan: kohti työelämää vieviin palveluihin ja muuta osallisuutta tukeviin palveluihin
- Tavoitteena selkeämpi näkemys siitä, kenelle palvelut on tarkoitettu ja mikä niiden tavoite on

Työryhmän esitys: Selkeytetään eri toimijoiden välisiä vastuita

- Heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työllistymisen edistämisen päävastuu työ- ja elinkeinohallinnolla
 - ei perustetta vammaisten ja pitkäaikaistyöttömien eriytetyille työllistymispalveluille sosiaalihuollossa
- Sosiaalihuollon päävastuulla heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja osallisuuden tukeminen
 - sisällöllisesti selkeä ero julkisiin työvoimapalveluihin ja Kelan ammatillisen kuntoutuksen palveluihin
- Tavoitteena vastuun- ja työnjaon selkeys eri toimijoiden välillä

Työryhmän esitys: Painopiste sosiaaliseen kuntoutukseen

- Sosiaalihuollon heikossa työmarkkina-asemassa oleville järjestettävät palvelut keskittyisivät sosiaaliseen kuntoutukseen
 - työelämävalmiuksia edistävä sosiaalinen kuntoutus
 - osallisuutta edistävä sosiaalinen kuntoutus
- Tavoitteena tehostaa vaikeimmin työllistyvien tarvitsemaa työhönkuntoutusta ja osallisuutta tukevia palveluita
- Sosiaalisella kuntoutuksella tarkoitetaan sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen keinoin annettavaa tehostettua tukea sosiaalisen toimintakyvyn vahvistamiseksi, syrjäytymisen torjumiseksi ja osallisuuden edistämiseksi (HE sosiaalihuoltolaiksi)

Työryhmän esitys: Työllistämisestä työelämävalmiuksien edistämiseen

- Työelämävalmiuksia edistävää sosiaalista kuntoutusta järjestettäisiin heikossa työmarkkina-asemassa olevalle henkilölle, joka tarvitsee julkisten työvoimapalveluiden lisäksi tai sijaan työelämävalmiuksia edistävää sosiaalista kuntoutusta
 - tavoitteena toimintakyvyn ja työelämävalmiuksien edistäminen
- Edellyttäisi työttömänä työnhakijana olemista TE-toimistossa
- Palvelusuunnitelmana olisi TE-hallinnon työllistymissuunnitelma, joka tehtäisiin asiakkaan, sosiaalitoimen ja TE-hallinnon välisenä yhteistyönä
- Tuettaisiin henkilön valmiuksia työskennellä avoimilla työmarkkinoilla tai yritystoiminnan kautta
- Toiminta tulisi toteuttaa siten, että henkilö voisi osallistua palvelukokonaisuuden suunnitteluun, sisällön määrittämiseen ja palvelukokonaisuuden vaikutusten omakohtaiseen arviointiin

...jatkuu

- Työelämävalmiuksia edistävää sosiaalista kuntoutusta olisivat työelämävalmiuksien selvittäminen ja työelämävalmiuksien edistäminen
 - *Työelämävalmiuksien selvittäminen* toteutettaisiin toiminnallisena jaksona, jonka aikana selvitettäisiin henkilön toimintakykyä ja työelämävalmiuksia.
 - *Työelämävalmiuksien edistäminen* toteutettaisiin yksilö- ja /tai ryhmävalmennuksena. Se sisältäisi tuen terveyst- ja kuntoutuspalveluihin ja muihin tarvittaviin palveluihin hakeutumiseen ja niiden käyttöön, sekä tuen osallistumiseen julkisiin työvoimapalveluihin, ammatilliseen kuntoutukseen, koulutukseen tai muihin palveluihin, jotka edistävät asiakkaan työllistymismahdollisuuksia avoimille työmarkkinoille tai yritystoimintaan.
- Tuki voisi jatkaa myös sen jälkeen, kun henkilö on sen avulla työllistynyt työsuhteiseen työhön tai yritystoiminnan kautta

Työryhmän esitys: Mahdollisuutta osallisuuteen vahvistettava

- Osallisuutta edistävää sosiaalista kuntoutusta järjestettäisiin sellaiselle heikossa työmarkkina-asemassa olevalle henkilölle
 - jonka tavoitteena ei hänen kokonaistilanteensa huomioon ottaen sekä sosiaalitoimen ja henkilön yhdessä tekemän arvion perusteella sillä hetkellä ole työllistyminen avoimille työmarkkinoille
 - ja joka tarvitsee erityistä tukea sosiaalisen toimintakykynsä ja osallisuutensa edistämiseksi tai ylläpitämiseksi, jotta hänen mahdollisuutensa elämänhallintaan, yhteisöissä toimimiseen ja sosiaalisiin vuorovaikutussuhteisiin toteutuvat
- Palvelusuunnitelmana sosiaalihuollon (uuden sosiaalihuoltolain mukainen) palvelusuunnitelma

...jatkuu

- Osallisuutta edistävää sosiaalista kuntoutusta olisivat sosiaalisen toimintakyvyn selvittäminen ja osallisuutta edistävä toiminta
 - *sosiaalisen toimintakyvyn selvittäminen* toteutettaisiin toiminnallisena jaksena, jonka aikana selvitettäisiin henkilön sosiaalista toimintakykyä ja mahdollisuuksia osallistua yhteisöjen ja yhteiskunnan toimintaan
 - *osallisuutta edistävällä toiminnalla* tarkoitettaisiin tukea elämänhallintaan ja itsenäiseen selviytymiseen, yhteisöissä ja yhteiskunnassa toimimiseen ja vuorovaikutussuhteisiin (kodin ulkopuolella tapahtuva, henkilön kannalta mielekäs toiminta)
 - toiminta tulisi järjestää siten, että henkilö voisi osallistua palvelukokonaisuuden suunnitteluun, sisällön määrittämiseen sekä palvelukokonaisuuden vaikutusten omakohtaiseen arviointiin

Työryhmän esitys: Työtoiminnan järjestämisedellytyksiä tarkennettava

- Tavoitteena tulisi olla toimintaan osallistuvan henkilön toimintakyvyn tai työelämävalmiuksien selvittäminen tai edistäminen tai osallisuuden edistäminen
- Toimintaan tulisi aina sisältyä sosiaalihuollon tai kuntoutuksen ammatillisen henkilöstön tuki ja ohjaus työtehtäviin liittyvän tuen ja ohjauksen lisäksi
- Toiminnalla ei saisi korvata virka- tai työsuhteista työtä eikä se saisi aiheuttaa irtisanomisia tai lomautuksia tai työsuhteiden tai virkasuhteiden heikentymistä
- Toiminta ei saisi aiheuttaa sen järjestäjälle sellaista etua, joka vääristäisi yritysten tai yksityisten elinkeinonharjoittajien välistä kilpailua
- Henkilöä ei saisi ohjata tehtäviin, joista on irtisanottu tai lomautettu työntekijöitä viimeisen 9 kk aikana
- *Yrityksissä* toimintajakso saisi kestää enintään kolme kuukautta (12 kuukauden aikana) ja toiminnan tavoitteena tulisi olla ensisijaisesti siirtyminen palkkatuettuun työhön tai avoimille työmarkkinoille

Työryhmän esitys: Asiakkaiden saamia korvauksia yhdenmukaistettava

- Työelämävalmiuksia edistävään sosiaaliseen kuntoutukseen osallistuvalla henkilöllä maksettaisiin kulukorvausta 9 euroa/osallistumispäivä
 - korvaisi kuntouttavan työtoiminnan ajalta maksettavan kulukorvauksen/toimintarahaa sekä työosuusrahan
- Matkakustannukset korvattaisiin, mikäli ne tosiasiallisesti estäisivät henkilön osallistumisen palveluun
- Osallisuutta edistävään sosiaaliseen kuntoutukseen osallistuvan henkilön matkakustannukset korvattaisiin, jos ne tosiasiallisesti estäisivät hänen osallistumisensa palveluun

Työryhmän esitys: Valtion korvausta kunnille korotettava

- Valtio maksaisi kunnalle 15 euroa/osallistumispäivä/hlö työelämävalmiuksia edistävän sosiaalisen kuntoutuksen järjestämisestä
 - korvaisi nykyisen valtion korvauksen kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä
 - loput kustannukset oikeuttaisivat valtionosuuteen
- Kuntouttava työtoiminta korvattaisiin työelämävalmiuksia edistävällä sosiaalisella kuntoutuksella työttömyysturvalain mukaisena työllistymistä edistävänä palveluna
 - valtio vastaisi työmarkkinatukimenoista palvelun ajalta

Lopuksi

- Muutosten aiottujen vaikutusten toteutuminen edellyttää
 - työ- ja elinkeinopalveluiden kohdentumista ja räätälöintiä nykyistä aiemmin ja vahvemmin heikossa työmarkkina-asemassa oleviin henkilöihin (mahdolliset lisäresurssitarpeet julkisissa työvoimapalveluissa)
 - työ- ja elinkeinohallinnon ja sosiaalihuollon nykyistä vahvempaa yhteistyötä heikossa työmarkkina-asemassa olevien tukemisessa
- Esitysten toimeenpano jää seuraavan hallituksen tehtäväksi
- Uusi lainsäädäntö mahdollisesti voimaan vuoden 2017 alussa
 - yhteensovittaminen mm. SOTE-uudistuksen ja vammaislainsäädännön uudistuksen kanssa

Kohti talven tuiskuja!

